

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

"הלא' והיו אנ"ש והתמימים

מזקדים

בימה לדיון בין התמימים ואנ"ש
להגברת הלימוד והעיון
בשיחות תנש"א תשנ"ב

גליון לה

דבר מלכות ש"פ בלק תנש"א

תוכן

ביטול והפיכת הצום לגמרי / עמ' 4

קטע מהתוועדות ש"פ בלק תנש"א

כל מילה בהתוועדות אודות הגאולה / עמ' 6

יומן מרתק מהתוועדות ש"פ בלק תנש"א

לחיות אלוקות ביום / עמ' 8

התוועדות אקטואלית-גאולתית עם הרב זלמן נוטיק
משפיע בישיבת תות"ל ראשון לציון, אה"ק
• מיוחד לרגל השיחה היסודית של ש"פ בלק תנש"א

הוספה באכילה ושתייה ביום התענית / עמ' 15

דיוקים בשיחת ש"פ בלק תנש"א • 'להעיר'

יו"ל ע"י מערכת 'מדקדקים'
שע"י תלמידי התמימים בישיבת תות"ל המרכזית
770 - בית משיח

•
יוצא לאור לקראת ש"ק פרשת בלק תשע"ח
הגיליון הבא יצא לאור בעז"ה לקראת ש"ק פרשת פנחס
אנ"ש והתמימים מוזמנים לשלוח הערות ותגובות עד יום שלישי כ' תמוז
לתרומות והקדשות, לתגובות, או להצטרפות לקבלת הקובץ באימייל מדי שבוע:
©medakdekim770@gmail.com • ☎+1(540)358-5152

כמה מיילים בפתח העיון בשיחת ש"פ בלק תנש"א

לא אחת מצינו בשיחותיו של הרבי מלך המשיח שליט"א את החלוקה העקרונית והבסיסית בין שתי צורות ההסתכלות: זו של 'ירידה לצורך עליה', וזו של 'פנימיות הירידה - עליה'.

לפי הראשונה - הגלות בה אנו נמצאים הינה רע גמור ומוחלט, אשר כל תכליתו היא ביטולו והיציאה ממנו אל השלב הבא - העליה שבגאולה. לעומת זאת, לפי ההסתכלות השנייה - אין אלו שני שלבים נפרדים, אלא תהליך אחד ויחיד שמראשיתו עד סופו כולו עליה. אין זאת אלא שבתחילה העליה סמויה מן העין, ובסוף היא מבצבצת החוצה ומתגלית - ואז קולטים, בעצם, שהיא תמיד היתה שם.

שיחת ש"פ בלק תנש"א, מצדדת לחלוטין בהסתכלות השנייה. הפנימית והגאולתית יותר.

ממהלך השיחה נמצאנו למדים כמה וכמה נפקא-מינות בין שני הצדדים, ומעלות להסתכלות השנייה על הראשונה:

א) הסיבה לתשוקה לגאולה: לפי ההסתכלות הראשונה, מורגש הכאב שבחורבן והגלות, והגאולה נדרשת כתיקון ושיכוך כאבי הגלות. אך לפי ההסתכלות השנייה, הדגש הוא על הגאולה עצמה - "גאולה בטרתה".

ב) בהמשך ישיר לכך, דרגת הגאולה אליה משתוקקים: לפי ההסתכלות הראשונה, די במציאת פיתרון לגלות; אילו יצאנו מהגלות והגענו סך הכל אל ימי הבית הראשון או השני הרגועים - דיינו. אך בהסתכלות השנייה כמובן שלא די בכך: גם אם "א"ל מוציאם ממצרים" גאלנו מרעמסס לסוכות, אנחנו ב"מיצר" אם לא נתקדם הלאה עד לירדן ירחו; וגם תיקון החורבן אינו מספק מבלי מעלת הבית השלישי, שלא היתה מעולם.

ג) המצב שבו נמצאים כעת: לפי ההסתכלות הראשונה, כל עוד לא באה הגאולה נמצאים אנו בחושך והסתר; ולכן, מרגישים רק את הצימאון לגאולה ואולי גם עושים "סגולות" להחשתה. אך לפי השנייה, אפשר "להיות" עם משיח כבר כעת (כדרישת הרבי המופיעה לראשונה בשיחה זו, וממשיכה ומתפתחת בשיחות הבאות).

"ויהי רצון והוא העיקר - שלא יצטרכו לדבר ולעורר ע"ד המחשבה וההתבוננות בעניני משיח וגאולה . . . כיון שתיכף ומיד ממש רואים בעיני בשר . . ."

דברי הרב

מהתוועדות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

סברא אלימתא לדחיית התענית

בקביעות כזו יש שייכות מיוחדת לביטול ד' הצומות בגאולה • התעניות
שיהפכו לשמחה יהיו נעלים יותר גם משלוש רגלים וגם מפורים •
קטע מהתוועדות ש"פ בלק, טו"ב תמוז ה'תנש"א, בלתי מוגה

ויהי רצון - והוא העיקר - שמהדיבור בכל ענינים אלו נזכה לקיום הענין ד"אראנו
נפלאות" (לשון רבים דוקא - ריבוי נפלאות, ולא "פלא" או "נפלא" לשון יחיד)
בפשטות ובפועל - "והיו עיניך ראות את מוריך" בגאולה האמיתית והשלימה
ע"י דוד מלכא משיחא, והענין ד"אמיתית" ו"שלימה" בפשטות הוא - כש"לא
עיכבו אפילו כהרף עין", תיכף ומיד ממש.

. . ובמיוחד כשאנו נמצאים בהתוועדות של כו"כ מבני ישראל ובפרט התוועדות
של חסידים, שפועלת יותר ממה שהמלאך מיכאל, שרם של ישראל, יכול לפעול
(כידוע הסיפור בזה ש"נפל פתקא מן שמיא וכו'), ובפרט כשהתוועדות
מתקיימת בביהכ"נ - בית שמתפללים בו, ביהמ"ד - בית שלומדים בו שיעורי
תורה (אף שהתורה היא למעלה משיעור), ובית מעשים טובים - של נשיא דורנו,
בית משולש, ע"ד ומעין הבית משולש ד"מקדש אדניי כוננו ידיך".

ועוד ועיקר כאמור - קיום היעוד "אראנו נפלאות" בגאולה העתידה לבוא, אשר
בזמננו זה אין זה בגדר "גאולה העתידה לבוא" - כי אם גאולה הבאה תיכף ומיד
ממש, כך שהרגע שלאחרי זה הוא כבר רגע שבגאולה!

וגם ענין זה נכלל ב"אראנו נפלאות" שבגאולה האמיתית והשלימה - שהגאולה
באה תיכף ומיד ממש, כיון ש"לא עיכבו המקום כהרף עין", ובפשטות - שביום
הש"ק זה (בו התפללו "ותחזינה עינינו וכו'"), ובסיום התפילה - "אך צדיקים יודו
לשמך ישבו ישרים את פניך", נוסף לזה שכל יום השבת הוא מעין והכנה ל"יום

שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים")
נעשה בפועל "אראנו נפלאות"
דגאולה האמיתית והשלימה.

וכל זה במיוחד בעמדנו, כאמור, ביום
י"ז בתמוז כשהתענית נדחת ליום
ראשון.

וכפי שמצינו שישנה סלקא דעתך
בגמרא בזמן ש"אין שעבוד מלכות
ואין שלום" לבטל את כל הד' צומות
(החל מ"ז תמוז), ומכל מקום הסלקא
דעתך לעשות זאת בפועל היתה
דוקא כשיום התענית חל בשבת, שאז
היתה סברא ש"הואיל ונדחה יידחה",
היינו שדוקא כאשר הקביעות היא
שיום התענית חל בשבת ישנה סברא
(עכ"פ) לומר שהתענית יודחה לגמרי.

[ולא עוד, אלא שהוי סברא אלימתא, כדמוכח מזה שהסברא לדחיית התענית
(כל ד' התעניות, וכולל ממילא י"ז תמוז ות"ב) בגלל הדין שכאשר "אין גזירת
המלכות (שנתבטל החריפות ("שאָרפֿקייט") של הגלות) ואין שלום רצו מתענין
רצו לא מתענין" - לא נתקבל אצל רבי, אף שלכאורה הוי סברא אלימתא טפי,
ודוקא כאשר נדחה התענית לאחרי השבת - "אמר רבי הואיל ונדחה ידחה"].

ומזה מובן שדוקא בקביעות כזאת ישנה שייכות מיוחדת לביטול ד' הצומות
לגמרי בגאולה האמיתית והשלימה, שתוקדם ע"י עבודת בני ישראל.

והי רצון שעוד מהדחי' דצום זה גופא יהי' ביטול התענית לגמרי, ומהביטול
תהי' הפיכה - שיהפכו ימים אלו "לששון ולשמחה ולמעדים טובים" עוד יותר
משלש רגלים ש"כל המועדים יהיו בטלין", ויש אומרים - גם מפורים, דאע"פ
ש"ימי הפורים אינן בטלים לעולם" וכמ"ש "וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך
היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם" - הרי ודאי שהיו"ט ד"ז בתמוז שעי' הגאולה
האמיתית והשלימה יהי' נעלה יותר גם מהיו"ט דפורים, מכיון שאין זה מגיע
(ס'קומט ניט") כלל לנפלאות וההפלאות שבגאולה האמיתית והשלימה!

לפתע נעמד כ"ק אדמו"ר שליט"א ממקומו והתחיל למחוא כפיו הק' בחוזק רב...

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס להתוועדות (המיוחדת) - אשר כמעט כל מילה שדיבר בעת השיחות היתה בענין המשיח והגאולה! (בשעה 1:35, כשהקהל מנגן "זאָל שוין זיין די גאולה". כ"ק אדמו"ר שליט"א הי' חגור בגאָרטל רגיל, ולא בגאָרטל משי המיוחד שחוגר לאחרונה.

לאחרי ברכת בופה"ג התחיל ר' י.כ. לנגן שוב "זאָל שוין זיין די גאולה", ובעת הניגון טעם כ"ק אדמו"ר שליט"א מה"מזונות" וענה "לחיים" לכל עבר.

בתחילה עודד כ"ק אדמו"ר שליט"א לצד שמאל ביד אחת (בא' הפעמים עודד בתנועה מיוחדת - שהניף את ידו הק' כשהיא פשוטה - ולא קמוצה כרגיל) בחוזק, אח"כ עודד לצד ימין, ואח"כ עודד בשתי ידיו הק' ביחד כש פעמים בחוזק רב גובר והולך לעבר הקהל ממולו (ומובן שברגעים אלו גברה השירה ביתר שאת וביתר עוז), ואח"כ המשיך לעודד ביד אחת לכל הכיוונים. כמו"כ נתן פרוסת "מזונות" לילד הקטן מהאחים שארף שיחיו.

שיחה א' ארכה 20 דקות לערך, מהשעה 1:45 עד אחרי השעה 2:00, ובה דיבר אודות המעלה בקביעות שנה זו שתענית י"ז בתמוז נדחית ליום ראשון, וההדגשה בזה בשנת "אראנו נפלאות".

אחרי שיחה זו ניגנו את הניגון של "שישו ושמחו בשמחת הגאולה", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד בידו הימנית הק' לצד ימין בחוזק, אח"כ לצד שמאל, ואח"כ עודד שוב בשתי ידיו הק' והפעם כעשרים פעמים ברציפות - לעבר כל הקהל שמימינו, משמאלו וממולו! ובעיקר לעבר הילדים שעמדו לידו. הקהל ניגן בחוזק רב, ובפרט את המילים "הנה הנה משיח בא". באמצע ניגש הרב שניאור זלמן שי' גורארי' וביקש ברכה, וכ"ק אדמו"ר שליט"א בירכו באריכות מיוחדת.

כ"ק אדמו"ר
שליט"א עודד בידו
הימנית הק' לצד
ימין בחוזק, אח"כ
לצד שמאל, ואח"כ
עודד שוב בשתי
ידי הק' והפעם
כעשרים פעמים
ברציפות - לעבר
כל הקהל שמימינו,
משמאלו וממולו!

שיחה ב' ארכה 10 דקות, מהשעה 2:15 עד השעה 2:25 לערך. אחרי שיחה זו ניגנו "הוא אלקינו", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד בידו הק' בחוזק רב לכל הכיוונים. כ"ק אדמו"ר שליט"א הסתובב לימינו ועודד את העומדים על הבימה, וכן הסתובב לשמאלו ועודד בחוזק. על הבימה בצד שמאל ישב ר' יצחק זאב הלוי שי' וולפא שהחזיק כוסית "לחיים", וכ"ק אדמו"ר שליט"א סימן לו שיאמר "לחיים".

שיחה ג' ארכה 5 דקות, מהשעה 2:37 עד השעה 2:42. אחרי שיחה זו ניגנו "כי אלקים יושיע ציון", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד בחוזק בידו הימנית הק' בתנועות של סיבובים מלאים, ולפתע נעמד כ"ק אדמו"ר שליט"א ממקומו כשממשיך לעודד בידו האחת, ואח"כ התחיל למחוא כפיו הק' בחוזק רב ועצום מאוד ובמהירות (בתחילה לפי קצב הניגון, ואח"כ במהירות יותר), וכך נמשך מחוזה זה למשך דקה ארוכה. אח"כ המשיך כ"ק אדמו"ר שליט"א לעודד בשתי ידי הק' בתנועות סיבוביות גדולות ועזות מאוד ובמהירות, והקהל פשוט לא יכל לאחוז בקצב ("דער עולם האָט פשוט ניט געקאַנט מיטהאַלטן")... אחרי שתי דקות של ריקוד - הפסיק כ"ק אדמו"ר שליט"א לרגע לעודד, מיד עודד שוב פ"א בידו השמאלית הק', ואז התיישב במקומו וכעבור רגע המשיך לעודד בידו בחוזק לכל הכיוונים.

אח"כ רמז כ"ק אדמו"ר שליט"א בראשו הק' לעבר הש"ץ ר' משה שי' טלישבסקי שינגן. הלה ניגן "יהי רצון". שיבנה ביהמ"ק, וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד בידו הק' בחוזק לכל הכיוונים.

שיחה ד' ארכה 5 דקות, מהשעה 2:52 עד השעה 2:57. אחרי שיחה זו שתה כ"ק אדמו"ר שליט"א את כל הכוס. אח"כ העמידו שבעה קנקנים על השולחן, והריל"ג הגישן לכ"ק אדמו"ר שליט"א. הסדר הי' כבכל שבת בעת החלוקה - כ"ק אדמו"ר שליט"א מילא מכל קנקן לכוסו, מכוסו שפך לתוך כל קנקן, ואח"כ מזג לכל אחד - ובירכסם.

אחרי החלוקה, התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן את ניגון ההקפות לאביו הרלו"צ ז"ל, ועודד בידו הק'. אח"כ טעם מה"מזונות" וענה "לחיים" לקהל. אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה. ההתוועדות הסתיימה בשעה 3:10 לערך.

(מתוך דברי משיח תנש"א ח"ד, באדיבות "המכון להפצת תורתו של משיח")

גאולה:

כבר לא עתיד. זה הווה!

• מה קרה בשנת תנש"א שהפך את התענית ליום טוב, כבר מעכשיו? • "סף הגאולה" - זאת אומרת בחוץ, או בפנים? • האם חצי שעת לימוד גאולה ומשיח ביום מספיקה כדי לשנות אותי? • ומה יקרה כשאלמד עניני גאולה? האם אפשר להשתנות גם בלי 'אתכפיא' ועבודה? • בקשר עם השיחה היסודית של ש"פ בלק תנש"א, בה סולל הרבי את הדרך לחיות עם משיח בתקופתנו - התיישבנו להתוועדות אקטואלית גאולתית עם הרב זלמן נוטיק, משפיע בישיבת תות"ל ראשון לציון, שפותח עינים ומסייע לכוון את הדרך לחיי גאולה ביום-יום שלנו

בשיחות של אותו קיץ - קיץ תנש"א - רואים בהבלטה שהרבי מתייחס לגאולה לא כאל מציאות עתידית, כדבר שהולך להתרחש - אלא כמציאות עכשווית. משהו שעלינו 'לפקוח את העיניים', ולהבחין שבעצם הוא כבר מתחיל להתרחש. עלינו לשים לב לענינים שקורים מסביבנו בעולם, ענינים של ימות המשיח.

ביטוי מיוחד בסגנון זה ניתן למצוא בדברי הרבי שליט"א בכ"ח סיון תנש"א: "שיהודי יסכים, ויתירה מזו - שהוא ירצה ויכריז, שלא רק ש"הגיע זמן גאולתכם", אלא שישנה כבר גאולה בפשטות". זוהי אכן העבודה

שיחת ה'דבר מלכות' השבועית - ש"פ בלק תנש"א, תופסת מקום של כבוד גם בין שאר שיחות הדבר מלכות: בשיחה הזו אנו שומעים דברים ברורים במיוחד מהרבי אודות תקופתנו, "סף הגאולה". בשיחה זו לראשונה אנו נדרשים להתבונן לא רק בתורת הגאולה בכלל, אלא גם בחידוש של התקופה הזו בה נמצאים במיוחד. מה בעצם מייחד את התקופה שלנו?

אכן, כדי להבין היטב את דבר מלכות בלק ואת הדרישה של הרבי מלך המשיח שליט"א בשיחה, צריכים להכיר את הקו הכללי של השיחות שנאמרו באותה התקופה.

כהווה - לכן אנו חוגגים עכשיו את י"ז תמוז כיום־טוב.

זה בדיוק מה שמדגיש הרבי, שהתענית לא רק נדחית מפני השבת. אם התענית הייתה רק נדחית, לא היתה צריכה להיות חגיגה מיוחדת, מספיק לחגוג שבת רגילה. אבל כאן מדובר במעין יום־טוב שחל בשבת... התענית לא עתידה להתהפך ליום־טוב, היא נהפכה ליום־טוב!

זו לא השיחה הראשונה שבה מלמד אותנו הרבי שליט"א מלך המשיח להסתכל על ענינים שליליים באופן חיובי יותר. פעמים רבות פוגשים בחסידות, ובתורת הרבי בפרט, את המושג "ירידה צורך עליה". האם ישנו בשיחה חידוש מעבר לכך?

אכן, בשיחה אומר הרבי שניתן להתייחס לתענית בשני אופנים: ניתן להתייחס אליה כירידה, שאמנם אחר כך תביא לעליה - אך כעת היא ירידה; וניתן להתייחס לתענית עצמה כחלק מהעליה.

בשיחה המפורסמת אודות מהותו של חודש תמוז שהתגלתה בדרונו זה (לקו"ש חח"י שיחת י"ב־י"ג תמוז), אומר הרבי שזה שיי"ב תמוז מגיע חמישה ימים לפני י"ז תמוז - אומר דרשני. אם קודם היה מגיע י"ז תמוז, ואחריו י"ב תמוז - מובן; יש כאן תהליך מסודר. קודם ירידה - י"ז תמוז, ואחר כך עליה - י"ב תמוז. אבל הסדר הוא הרי הפוך...

המוטלת עלינו עכשיו - להכיר בכך "שישנה כבר הגאולה בפשטות".

רואים את זה בכמה וכמה שיחות, ובשיחה שלנו באופן בולט: הרבי מגדיר את לימוד גאולה ומשיח "בתקופה האחרונה" לא רק בתור "סגולה" להבאת המשיח, אלא כדרך "לחיות משיח". כלומר, הלימוד בזמננו הוא בעצם שימת לב למציאות שכבר קיימת, כאן ועכשיו.

ובגישה זו הולכת גם הנקודה המרכזית בשיחה שלנו: בכל מהלך השיחה מבאר הרבי שליט"א את ענינו של היום בו נמצאים, י"ז תמוז שחל בשבת.

הרבי מסביר שבקביעות שלנו פחות מודגשת ורלוונטית ביי"ז תמוז הציפיה לביאת המשיח; הנקודה שנוגעת יותר היא להרגיש כיצד הצום עצמו כבר נמצא במצב גאולתי. והיות שבגאולה הצומות יהיו ימי ששון ושמחה, לכן ביי"ז תמוז שחל להיות בשבת - מכיון שאנחנו כבר במעמד ומצב כמו של הגאולה - אנחנו כבר עכשיו מתייחסים ליי"ז תמוז כ"יום ששון ושמחה".

כלומר: כאשר נמצאים ביום השבת, שבו מאיר הגילוי העתידי - "יום שכולו שבת" - יום זה מעביר אותנו במנהרת הזמן לתקופת העתיד, תקופת ימות המשיח. בגאולה, י"ז תמוז ייחגג כיום־טוב, ומכיון שאצלנו העתיד כבר נכנס, ומשמש לנו עכשיו

אולי נכון יותר: העומד על הסף הוא גם בחוץ וגם בפנים.

ואם נשליך זאת לעניננו: ישנם רגעים בהם אנחנו יודעים שהגאולה עומדת להגיע, ואנחנו מצפים לה. ישנם רגעים שבהם כבר אין לנו בחירה האם לחיות גאולה או לא - היא פשוט תופיע ותתגלה בכל העולם. אבל יש תקופה שבה הבחירה ניתנת לאדם - הוא המחליט האם המציאות של ההווה שבו הוא נמצא, היא מציאות של גלות או מציאות של גאולה.

כמובן שהדרך לזה היא, כנ"ל, לימוד גאולה ומשיח. כאשר יהודי לומד גאולה ומשיח, הוא פוקח את העיניים ומתחיל לחוות את הגאולה שכבר נמצאת פה בעולם.

נקודה נוספת: הגאולה היא גילוי כל כך אין סופי - שכל נקודה שבה אנו נמצאים, לגבי האין-סוף שניתן להגיע אליו, זה נחשב שנמצאים רק בסף...

איך באמת עוברים לחלק ה'פנימי' של הסף, ומתחילים לחיות גאולה?

ראשית כל, בנקודה הזו בדיוק נוגע הרבי בשיחה. הרבי מדבר על לימוד התורה בעניני משיח וגאולה, וקובע שיש לתורה כח מיוחד לשנות את טבע האדם. כשיהודי לומד בתורה עניני גאולה ומשיח, אזי ה"טבע" שלו וכל ההרגלים שלו משתנים. אם עד עכשיו הוא היה מסתכל על כל דבר בנקודת מבט גלותית, מרגע זה

מסביר הרבי, שכאשר מגיע קודם כל י"ב תמוז, ורק לאחר מכן י"ז תמוז - מכך מובן, ש"ב תמוז הוא זה שנותן לנו הסתכלות והבנה מלכתחילה, מהו ענינו של י"ז תמוז: י"ב תמוז מגלה לנו ש"ז תמוז הוא חלק מהעליה.

לא שאנו רואים מצב שלילי, שצריכים להפכו אחר כך לחיובי; מלכתחילה, השלילי נראה במשקפיים של לעתיד לבוא - כדבר חיובי. אין צורך להפכו להיות כזה.

בשיחה שלנו רואים נקודה דומה, בקשר לימי בין המצרים: כאשר שלושת השבועות מתחילים בימי החול, מתחילים בעצם את שלושת השבועות כגלות - ענין שלילי, ורק אחר כך באות השבתות שהופכות אותם לטובה. אך בקביעות שלנו, כשי"ז בתמוז חל בשבת ושלושת השבועות מתחילים ביום השבת - אין כאן שום רגע של גלות. מלכתחילה נרגש שהכל זה גאולה.

בשיחה זו מופיע לראשונה הביטוי "סף הגאולה". מהי משמעותו של ביטוי זה? האם הוא מתחבר להוראה המיוחדת של שיחה זו - "לחיות משיח"?

זו אכן הגדרה מעניינת, 'סף הגאולה'. צריכים באמת להבין, מה זה בדיוק אומר? כמה שנים אנחנו נמצאים במקום הזה?

'סף' זו הגדרה מעניינת של מקום - מקום שהוא לא בחוץ ולא בפנים. או

ואילך - החשיבה שלו מתחילה להיות גאולתית.

הרבי לא מדבר על 'סתם לימוד' בעניני משיח וגאולה, אלא מתבטא בלשון "יתקע מחשבתו בחוזק בעניני משיח וגאולה". נשמע שמדובר על רמה רצינית הרבה יותר מאשר לימוד שטחי. איך בדיוק עושים את זה?

אכן, כדי לחיות משיח ולהתחיל לחשוב בצורה גאולתית לא מספיק לימוד רגיל, נדרשת - כפי שהרבי מדגיש - התבוננות.

במאמר המוסגר: משום מה הרגילות כיום היא, שכאשר תמים רוצה לחשוב חסידות, המשפיע בוחר לו את 'שובה ישראל רנ"ט', 'אחת שאלתי את ר' וכדומה - מאמרי "עבודה" הקלים להתבוננות. האמת היא, שאכן בזמן הרבי הרש"ב נ"ע, זה מה שהמשפיעים נתנו ללמוד - כי זה היה הדור שבו חיו, ועם אותם ענינים הם היו צריכים לחיות.

כיום, לכאורה, מתבקש שנתמקד ונחיה דוקא עם המאמרים של הרבי שליט"א. לא נורא - ואפילו רצוי וראוי... - לחשוב לפני התפילה גם שיחה של הרבי. יש הרבה שיחות שמדברות בעניני חסידות, ואפשר פשוט לעצום עינים ולהתבונן בשיחות הללו, עם כל ההערות ומראי מקומות וכו'.

כאן, בשיחה, מוסיף הרבי עוד נקודה בהתבוננות: התבוננות בגאולה ומשיח.

הכוונה היא פשוטה ביותר: לקחת לפני התפילה מאמר או שיחה בעניני גאולה ומשיח. בתחילה, יש לסכם את המאמר, בפשטות - מה היתה השאלה, מהו הביאור ומהי התשובה. לאחר מכן לסכם את הנקודה הכללית של המאמר. ואז - הדבר החשוב והעיקרי - להתבונן ולחשוב: איך המאמר הזה נוגע לי, לחיים האישיים?! איך המאמר הזה - הביאור הפרטי הזה בייעוד מסויים שיהיה בגאולה - מלמד אותי לחיות גאולה?

בפועל, נראה שרובנו אכן מצליחים ליישם איך שהוא את הוראה ללמוד עניני גאולה ומשיח. לרובם ככולם של התמימים ישנה איזו קביעות, חצי שעה ביום נניח, שמוקדשת לנושא. אבל הרבה פחות מכך מצליחים להתבונן, לחיות עם משיח, בצורה כזו שהלימוד יחולל אצלנו מהפך בכל החיים...

תמים מרגיש שלימוד התורה, וכן שאר הענינים שהרבי תובע ממנו, הם חלק מהחיים הרגילים שלו - ולכן לא מופרך אצלו להמשיך את ה'סדר' עוד כמה דקות. זו דוגמא קטנה כיצד יכול גם היום יהודי להתחיל לחיות גאולה

כשיהודי לומד בתורה עניני גאולה ומשיח, אזי ה"טבע" שלו וכל ההרגלים שלו משתנים. אם עד עכשיו הוא היה מסתכל על כל דבר בנקודת מבט גלותית, מרגע זה ואילך - החשיבה שלו מתחילה להיות גאולתית

יש פה עניין שאנשים טועים בו, וכאן מתפספת איזו נקודה. המחשבה שאני יכול ללמוד חצי שעה ביום, או חצי שעה בשבוע, עניני גאולה ומשיח, וזה מה שיוביל אותי לחיות גאולה - היא שטחית.

זה היה יכול להיות נכון חלקית, ברמה מסויימת - אם יוצאים מנקודת הנחה שהחצי שעה הזו, היא כל כך חשובה ומשמעותית, והיא מהווה את לב ליבו של היום. כמו, למשל, שיעורי "עין יעקב" שהיו נפוצים בעבר לבעלי-בתים, כפי שמובא הרבה פעמים בכתבי הרבי הרי"צ. השיעורים האלו היו מה שהחזיק את האידישקייט שלהם, זה מה שהכניס בהם אור וחיות וכו'.

בפועל, אצלנו, הדרך המתאימה ביותר כדי שהלימוד יקבל את המשמעות הראויה לו היא - שבנוסף לכך שישנה קביעות עיתים ללימוד איכותי במשך היום, בדמות שיעור וכו' - צריכים גם לפזר את הלימוד והחיות בגאולה ומשיח למשך כל היום.

למשל, בתחילת החברותא בנגלה - אפשר להקדיש את שתי הדקות הראשונות ללמוד נקודה בגאולה ומשיח. בחדר אוכל חוזרים נקודה, אחרי התפילה תופסים עוד נקודה. כך כל העשרים וארבע שעות חוזרים בנקודה הזו של לימוד גאולה ומשיח.

באופן הזה מן הסתם ישפיע הלימוד הרבה יותר על כל החיים שלנו. במשך כל היום כולו זה יגרום לנו לחשוב, בכל פרט ופרט, כיצד הוא יראה בגאולה. איך נלמד נגלה בגאולה? איך נאכל בגאולה? באופן כזה נתרגל כבר עכשיו לחיות בצורה הזו.

ואז - מה יקרה למעשה? איך נראה עולמו של בחור שחי משיח, איך סדר היום שלו משתנה?

נסה למצוא דוגמא מעולמו של תמים, לחשיבה גאולתית.

יכול להיות בחור חסידי מאוד, אבל הכל אצלו באופן גלותי. הוא מקפיד להגיע ל'סדר' בזמן, אך בד בבד הוא מקפיד גם לסיים את הסדר בזמן... אין אצלו את המושג של לימוד "כמים לים מכסים", כמו שיהיה בגאולה - ללמוד בלי לשים לב לשעון, עוד רבע שעה אחרי הסדר. יש לו את ההפסקה אחרי הסדר שאותה הוא צריך שבביל עצמו. במילים אחרות: החיים הפרטיים שלו מנותקים קצת מלימוד התורה שלו.

כאן החידוש בגישה הגאולתית: תמים מרגיש שלימוד התורה, וכן שאר הענינים שהרבי תובע ממנו, הם חלק

להתבוננות וללימוד השיחות של הרבי, שבעבר לא היה.

אם בעבר כל הזינוך של האדם עבר דרך ה'אתכפיא' והעבודה הפנימית - כיום, גם אם את העבודה הפנימית נדרשים לעשות, הרבי מרומם אותנו הרבה יותר. הרבי אומר לך שכאשר תלמד גאולה ומשיח, ותהיה שקוע בכל הענינים שהרבי תובע ממך - תמצא את עצמך במקום אחר. גם אם לא זכית לעשות את כל העבודה הפנימית שהיתה בדורות קודמים.

ב. אין לנו זמן לזה: ככלל, הקו שהרבי שליט"א מלך המשיח מוביל בדור שלנו הוא, להיות כל-כך עסוקים במשימות המוטלות עלינו - עד שלא יהיה לנו זמן לחשוב מהו המצב הרוחני שלנו.

וכמו שהרבי אומר במאמר הידוע, ד"ה "לא תהיה משכלה" תשי"ב - שרבן יוחנן בן זכאי היה כל-כך עסוק במשך ימי חייו, עד שלא היה לו זמן לחשוב מהו מצבו הרוחני: האם הוא בינוני, האם יש לו אהבת ישראל, האם יש לו מידות רעות וכיו"ב. רק לפני מיתתו פתאום נזכר וחשב "באיזה דרך מוליכים אותי".

הרבי דורש מאיתנו - במידה מסויימת - את העבודה הזו. אל תתעסק ותחשוב מהו המצב הרוחני שלך - "עשיתי אתכפיא", "לא עשיתי אתכפיא"... תהיה מונח באלוקות, וכשתהיה מונח באלוקות - ממילא

מהחיים הרגילים שלו - ולכן לא מופרך אצלו להמשיך את ה'סדר' עוד כמה דקות.

זו דוגמא קטנה כיצד יכול גם היום יהודי להתחיל לחיות גאולה, להרגיל את עצמו לחיות כמו בימות המשיח. ושוב, זה קורה על ידי לימוד גאולה ומשיח - שמשנה את טבע האדם, שיוכל לחיות גאולה.

רק רגע... אם כל זה נכון, קיבלנו בעצם גישה חדשה: לצאת מהגלות הפנימית בעבודת השם ולהגיע ללימוד התורה וקיום המצוות בהידור - בלי להתייגע באתכפיא, עבודת התפילה וכו', כמו בדורות הקודמים. האם הדרך של לימוד והתבוננות בגאולה ומשיח יוצרת איזה שהוא חידוש בעבודה, דרך עוקפת שלא היתה קיימת בעבר?

אכן, בכללות ניתן לומר שהרבי סולל עבורנו דרך חדשה ומיוחדת, הרבה יותר מאשר בדורות הקודמים. בזה גופא אפשר להצביע על שלושה ענינים, הקשורים זה לזה:

א. זינוך הנשמות: ראשית כל, צריכים להכיר בעובדה שהנשמות של הדור שלנו - "דור השביעי" - הן שונות מנשמות כל הדורות.

מצד אחד, יש הרבה יותר נסיונות, ו"אם ראשונים כבני אדם אנו כו"; אך מצד שני, יש בנו איזה שהוא זינוך מסויים, שבדורות קודמים לא היה קיים. בדור שלנו יש כח והשפעה

שאתה עוסק בהם - עד שכל מציאותך תהיה מציאות הנושא שאתה עסוק בו.

לסיום - אנחנו נמצאים היום ז"ך שנה מאמירת השיחה. מה דבר מלכות בלק ואומר לנו בתשע"ח?

זה הזמן לחשבון נפש שאותו כל חסיד צריך לעשות - לאחר שעברו עשרים ושבע שנים מזמן אמירת השיחה, האם באמת הוא התעלה עשרים ושבע מדרגות בעניין הזה של "חווית הגאולה", של "לחיות בימות המשיח"?

לאחרי השיחה של כ"ח ניסן, כשבאו אנשים בטענות שונות לרבי, אמר הרבי שאת חשבון הנפש של הקב"ה הוא יעשה בעצמו. מה שאנחנו צריכים לעשות - זה את החשבון נפש שלנו: כמה באמת בחיים האישיים שלי אני חי כמו בימות המשיח?

העובדה שעברו כבר כ"ז שנה מאמירת השיחה, היא תביעה שכל אחד מאיתנו צריך להפנות כלפי עצמו: איפה אני אוהב ביישום של הדברים?!

אבל העיקר הוא, שהרבי לא יחכה עד שנערוך את החשבון - או כלשונו הקדוש "שלא יצטרכו לדבר ולעורר ע"ד המחשבה וההתבוננות בעניני משיח וגאולה, והלימוד בתורה בעניני משיח וגאולה ובנין ביהמ"ק השלישי, כיון שתיכף ומיד ממש רואים בעיני בשר ש"הנה זה (המלך המשיח) בא".

תמצא את עצמך משתנה לכד, בלי לחשוב על כך אפילו.

ג. עבודת המוחין: בכלל, כל השאלה הזו אודות ה"גלות פנימי" מגיעה מ"עבודת המידות", והרבי שליט"א דורש מאתנו כיום "עבודת המוחין".

ההבדל בין כיצד בנויים 'מידות' וכיצד בנויים 'מוחין', הוא: כל עניין המידות הוא הרגש המציאות העצמית שלי. אני מרגיש פחד, אני מרגיש שמחה וכו'. ה'אני' מככב בכל מידה ומידה, וחווית ההרגש העצמי של האדם, היא הבסיס של המידה. כל הפירוש של 'מידת האהבה', לדוגמא, הוא שאני אוהב; אחרת אין כאן שום אהבה.

ואכן, כל זמן שהעבודה בעולם הייתה עבודת המידות, אזי העבודה הייתה להתעסק עם עצמי - לראות מה המצב הרוחני שלי וכו'.

אך עבודת המוחין היא ענין אחר לגמרי: לא אני הנקודה, הענין הוא הנקודה. כשאדם מונח בהשכלה מסוימת ושקוע בה עד הסוף - לא נרגשת מציאות האדם, אלא מציאות הנושא בו הוא עסוק. וכאן, כאשר הרבי מורה לנו להתבונן באופן של "דעת" בעניני גאולה ומשיח, הנקודה היא שתהיה כליך שקוע בעניני הגאולה, כך שהמציאות שלך לא תהיה קיימת!

כל כך תתאחד עם ההשכלות האלוניות, ועם עניני גאולה ומשיח

הטעם להוספת אכילה ושתיה בתענית שחל בשבת

בדבר מלכות ש"פ בלק תנש"א מבאר אד"ש שביום התענית שחל בשבת, לא רק שמתבטל ונדחה הענין השלילי - הצום, אלא בעיקר מודגש הענין החיובי - הששון והשמחה, הטוב הפנימי שביום זה. וממשיך (ס"א): "וענין זה מודגש בהאכילה ושתיה ביום התענית שחל בשבת. . . שבוה מודגש לא רק שלילת העינוי והעדר האכילה ושתיה, הענין הבלתי-רצוי דיום התענית, אלא גם (ובעיקר) השמחה והתענוג שבאכילת בשר שמן ושתית יין ישן".

ועל זה מוסיף (בסוגריים): "שאולי י"ל שביום התענית שחל בשבת צריך להוסיף בזה יותר מבכל שבתות השנה, כדי לשלול הקס"ד של מיעוט בזה בגלל יום התענית".

ועל זה יש לתמוה: לגבי כללות האכילה ושתיה בתענית בשבת, מדגיש שאינה רק שלילת הצום אלא בעיקר שמחה (בהתאם לכל מהלך השיחה, כנ"ל - שביום זה לא רק נדחה הצום, אלא בעיקר מתגלה הטוב שבו). אך לגבי ההוספה המיוחדת באכילה ושתיה, כאן מזכיר רק את שלילת הצום - "לשלול הקס"ד של מיעוט בזה", ולא מזכיר כלל שהוספה זו הינה כדי להדגיש את מעלת היום והשמחה שבו, ואת הקשר לסעודה דלע"ל וכו' - ככל פרטי הענינים והמעלות המוזכרים בסעיף!

ותמיהה זו מתחזקת עוד יותר, ממה שבהמשך הסעיף אומר לגבי מלוה מלכה במוצאי שבת זו: "יש להקפיד בזה גם במוצאי שבת י"ז בתמוז, ואולי י"ל עוד יותר מבכל מוצאי שבת". והרי במלוה מלכה ודאי לא שייך לשלול קס"ד של מיעוט בגלל צום, כי הרי הצום אינו בלילה - וממילא מוכרחים לומר שההוספה במלוה מלכה היא רק מצד ההוספה בשמחה; ואעפ"כ, לגבי ההוספה בסעודות השבת עצמה נזקק להזכיר שלילת קס"ד של מיעוט.

(1) ההדגשה אינה במקור.

גם מתחזקת השאלה עוד יותר, ממה שמצינו שענין ההוספה באכילה ושתיה בתענית שחל בשבת מבואר גם בלקו"ש חל"ג², וזלה"ק: ". אמרו חז"ל ונפסק להלכה דת"ב שחל בשבת "אוכל בשר ושותה יין בסעודה המפסקת ומעלה על שולחנו ואפילו כסעודת שלמה בעת מלכותו", שלא מצינו לשון כזה בסתם שבת - כי בשבת ת"ב יש בזה עילוי ומעלה (ולא רק היתר), כי אין בה חשש שיגשם כו' (משא"כ בשאר שבתות)". ושם מבאר ההוספה באכילה ושתיה רק מצד מעלת היום, ולא נזקק לשלול קס"ד הפכי, ודוקא כאן מביא זאת (וכטעם יחידי).

אולי היה אפשר לבאר, ע"פ המבואר בלקו"ש ח"ד³ - ששם מבאר שהשבתות של בין המצרים ענינם "הקדמת רפואה למכה", היינו גילוי פנימיות הגלות שהיא הכנה לגאולה. ועל זה ממשיך ואומר "וגם ענין זה מרומז בנגלה, ועד שמתבטא גם בהלכה" - היינו בדין זה, שצריכים להזהר מחשש אבילות דוקא בשבתות אלו, יותר משאר השבתות.

כלומר: הענין של שלילת קס"ד של אבילות, אינו אלא "רמז" בנגלה לפנימיות הענין - גילוי הטוב שביום זה. ומובן, שפנימיות הענין של הטוב שבצום מתבטאת דוקא בפנימיות התורה, ואילו בנגלה מתבטא יותר חיצוניות הענין - שלילת הקס"ד לאבילות⁴. אך כשמזכיר את הרמז של שלילת הקס"ד לאבילות, כוונתו לרמז בעיקר לפנימיות הענין - גילוי הטוב.

אמנם זהו דוחק - שהרי מה מכריח בשיחה זו להביא דוקא את חיצוניות הענין כפי שהוא בנגלה, מבלי להזכיר כלל את פנימיות הענין החיובית (אף שבמק"א כן מזכיר זאת). ואשמח לשמוע דעת הקוראים בזה.

הת' **מנחם מענדל** הכהן שי' **רייכמן**
ישיבת תות"ל המרכזית - 770 בית משיח

"סף הגאולה" - מתי הגענו לתקופה זו?

בשיחת ש"פ בלק תנש"א (ס"ז) מבאר כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח את החידוש בתקופתנו - שבה נשלמו כל עניני העבודה ועשו תשובה בשלימות,

(2) שיחת י"ז תמוז (ע' 162 הערה 50). ע"ש באריכות.

(3) ע' 1091 (המובא כמקור הענין בהערה 24 בשיחה כאן).

(4) ולהעיר מהמבואר בשיחה דשבוע שעבר (ש"פ חוקת) ובפרט בס"ט שם, אודות פנימיות התורה שהיא הנותנת את הכח לגלות את הטוב הפנימי בענינים שבהם לא רואים זאת, כמו בתענית. וראה גם לקו"ש חח"י המצויין בשיחה כאן בהערה 73.

ו"נמצאים בסמיכות ממש לגאולה"; וממשיך (בס"ח) "חידוש נוסף בדורנו זה גופא - בשנה זו", שבה "עומדים כבר על סף התחלת ימות המשיח, על סף התחלת הגאולה, ותיכף ומיד המשכתה ושלימותה". כלומר, שלא רק שנמצאים בסמיכות לגאולה, אלא מתחילים עניני הגאולה (מכיון שהיה גילוי של משיח⁶); ולא נשאר אלא להמשיך מה שהותחל כבר.

והתוצאה המתבקשת מכך בעבודתנו היא, שכעת מורגשת "לא רק ההכנה לגאולה, אלא שהגאולה באה בפועל ממש ביום הש"ק זה".

כלומר - שכעת יהודי חי עם הגאולה לא רק כענין שיכול לבוא (ובכך אנו מאמינים, אך עדיין יכולים להיות עיכובים - "היום אם בקולו תשמעו" וכיו"ב), אלא ודאי שיבוא, מאחר שסיימו את כל מה שהיה צריך להיות בגלות, ומשיח מבשר לנו על הגאולה⁶.

וענין זה משליך על כל אופן העבודה, כפי שמבאר בשיחה זו - אודות לימוד הלכות בית הבחירה כהלכה למעשה, ובשיחות הבאות - אודות העבודה להתרגל לגאולה (ש"פ פנחס), אהבת ישראל כטעימה מהגאולה (ש"פ מטו"מ), עבודת השם בלי גבול מעין הגאולה (ש"פ ואתחנן), ועוד⁷.

והנה, ב"היום יום" ח' שבט מובא ביטוי דומה לחידוש של זמננו (הנ"ל בס"ח בשיחה) - ש"בזמן הזה . . . אנו עומדים על סף הגאולה".

והתוצאה המתבקשת מכך בעבודה היא, ש"עלינו . . . לחזק כל עניני הדת . . . וה' אלוקים דורש מאתנו תשובה לתורה ומצוות, שלא נעכב ביאת משיח צדקנו בקרוב ממש".

ולכאורה, יש לעיין איך זה מתאים עם המבואר בשיחה כאן - שגם לאחר שסיימו כל עניני העבודה, כולל תשובה (ובשלימות, כפי שמדגיש בשיחה), לא עומדים על סף הגאולה עד שנה זו - שבה היה גילוי וביאתו של משיח; וגם התוצאה המתבקשת מכך בעבודה היא לא שצריכים לסיים את העבודה בגלות - להסיר את המונע, אלא שצריכים לחיות כמו בגאולה (כנ"ל).

5 ע"ש בשיחה; ובספר 'ענינו של משיח' פרק ל' (ובעיונים). ע"ש.

6 וכלשונו בבלתי מוגה (סוסי"ד): "בזמננו זה אין זה בגדר הגאולה העתידה לבוא - כי אם גאולה הבאה תיכף ומיד ממש, כך שהרגע שלאחרי זה הוא כבר רגע שבגאולה".

7 ראה שיחת שמח"ת תשנ"ב; ובספר 'ענינו של משיח' פרק ל"ח.

ועל כן י"ל שבגדר "סף הגאולה" ישנם ב' ענינים⁸: איתא בגמרא⁹:

"אסקופה משמשת שתי רשויות, בזמן שהפתח פתוח - כלפנים, פתח נעול - כלחוץ". ועד"ז יש לבאר בנוגע ל"סף הגאולה", שבביטוי זה ישנן שתי משמעויות:

(א) המשמעות בביטוי "סף הגאולה" בהיום יום היא, שאנו על הסף - הגענו לזמן הראוי לגאולה, אך עדיין ה"פתח נעול" - כלומר, שיש עדיין ענינים המונעים ומעכבים את הכניסה לסף. וממילא, הדרישה שם היא לפתוח את ה"פתח נעול", לבטל את הענינים המעכבים - לסיים את העבודה ולהתחזק בעשיית תשובה [ובמיוחד על הענינים הכי דקים, "לשמור את כל המנהגים מבלי לוותר אף כל שהוא" (כמ"ש בהיום יום שם) - כדי שהתשובה תהיה בשלימות]. אך מצב זה נחשב עדיין "כלחוץ" - כזמן הגלות.

(ב) המשמעות בביטוי "סף הגאולה" בשיחה זו היא, שאנו על הסף - זמן שודאי הגאולה באה, ו"הפתח פתוח" - לאחר שביטלו את כל מה שמנע להכנס לגאולה (סיום כל עניני העבודה, עשיית התשובה וכו'), וממילא זה פעל שמשיח כבר נגלה. ומצב זה נחשב כבר "כלפנים", וממילא הדרישה כעת היא להיכנס לתוך הגאולה - כדרישת אד"ש בשיחה זו ושל אחריה. ודו"ק.

[והסבר זה הוא בשונה ממה שביארו לגבי הלכה זו של "אסקופה" בספר ענינו של משיח (ע' 555-6), ובקובץ "לידע ולהכיר" (דור דעה תשע"ז, ע' 22 אות כז) - שמסבירים שזה הולך על מצב האדם גם כעת, ולא על התקופה. וק"ל].

הת' שלמה שמשון יעקב שי' פזנר

ישיבה קטנה חח"ל צפת עיה"ק ת"ו

לימוד הלכות בית הבחירה בי"ז תמוז

במהלך שיחת הד"מ השבועית, חוקר הרבי שליט"א מלך המשיח: "וצריך עיון בנוגע להתחלת הלימוד בעניני בית הבחירה בי"ז בתמוז שחל בשבת - האם השבת דוחה את כללות הזמן דבין המצרים, והתחלת בין המצרים בקביעות כזו היא ביום ראשון, או שהשבת דוחה רק את הצום, והענינים הבלתי־רצויים דבין המצרים".

(8) ראה גם בספר הנ"ל ע' 555-6.

(9) שבת ו, א, ט, א. וברש"י.

והנה נקודה זו נידונית בשיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח, ושם נוקט כ"ק אד"ש בעמדה אחר כדלקמן.

בשיחת ש"פ בלק (י"ז תמוז) תשמ"ח (מוגה): "וכמדובר כמ"פ בשנים שלפנ"ו, אשר, בימי "בין המצרים" (החל משבעה עשר בתמוז) יש להוסיף במיוחד בלימוד הענינים השייכים לבנין ביהמ"ק". ובהערה 108 שם: גם כשחל בשבת, ואדרבה - מכיון שבקביעות ביום השבת נתגלה הפנימיות שבו, הרי בודאי שצריך להוסיף יותר בענין הטוב די"ז תמוז - הגאולה ובנין ביהמ"ק השלישי.

והיינו שלומד בפשיטות, שבי"ז תמוז כשחל בשבת צריך ללמוד הלכות בית-הבחירה, ואדרבה מצד זה שמתהפך לטוב צריך להוסיף בוה יותר.

והנה בשיחת ש"פ בלק (י"ז תמוז) תשמ"ה (בלתי מוגה) אומר וז"ל:

" . מכיון ששבת זו דוחה את הענין דשבעה עשר בתמוז, הרי אין מקום ללמוד "הלכות בית הבחירה" בקשר עם "בין המצרים", שכן, בשבת זו צריכים לשלול את כל הענינים שיש להם קשר ושייכות עם הענין הבלתי-רצוי דשבעה עשר בתמוז, כדי שלא יהי' נתינת מקום לחשוב שעושים כן בגלל הענין די"ז תמוז".

והיינו, שבי"ז תמוז כשחל בשבת אין ללמוד הל' בית הבחירה, בכדי שלא להזכיר כלל את הענין הבלתי-רצוי של י"ז תמוז (שבכדי לתקנו לומדים הל' בית הבחירה).

והנה לכאורה ניתן היה לבאר, שבשיחה ד-תשמ"ה לא כ"כ מדובר ומודגש אודת העניין החיובי של י"ז תמוז, שפנימיותו היא גאולה וכו'. ועל-כן מתייחס ללימוד הל' בית הבחירה כתיקון לענין השלילי שאירע. משא"כ בשיחה ד-תשמ"ח שמבאר ענין זה באריכות ובפרטיות, ועל כן היחס ללימוד הל' בית הבחירה, הוא כדבר חיובי המורה על גאולה.

אך לפי זה עדיין אין מובן מהי ההסתפקות בד"מ, אדרבה לאחרי שמבאר העילוי של תקופתנו ו"עילוי מיוחד בשנה זו גופא", ומגיע למסקנא שלימוד הלכות בית הבחירה הוא "באופן אחר לגמרי", "לא מצד התגברות רגש האבילות וההשתדלות לתקן החסרון דחורבן ביהמ"ק, אלא (גם לולי החורבן) מצד הכוסף וההשתוקקות להמעלה והשלימות דביהמ"ק השלישי". מה מקום להסתפק האם ללמוד זאת בי"ז תמוז?

הת' יוסף יצחק שי' מרגליות

ישיבה קטנה חח"ל צפת עיה"ק ת"ו

תגובות

תגובות שנתקבלו במערכת לגליונות קודמים

הקשר בין קרח להחדרת נס בטבע

(גליון ל"ג - פרשת קרח, צריך עיון - ד)

בגליון ל"ג לפר' קרח הקשו במדור צריך-עיון, בדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח אודות הקשר בין קרח להחדרת הנס בטבע (סעיף ה' שם בשיחה), שלכאורה אדרבה רואים אצל קרח שאין חיבור למעשה, וא"כ קרח מבטא ענין של נס שאינו חודר בטבע?

ואולי יש לומר דאדרבה היא הנותנת - שהתורה מלמדת אותנו בפרשת קרח, שבשונה מדעתו של קרח שחלק על כהונת אהרן ובעצם הפריד בין קו המחשבה ודיבור למעשה (ובין ה'נס' ל'טבע'), ענינה האמיתי של הכהונה ופריחת מטה אהרן, זה דווקא בתוך הטבע כמבואר בארוכה בשיחה שם (שענין זה קשור דוקא עם 'חוקת' עיי"ש).

בסגנון אחר: 'הקשר לקרח' הוא בענין השלילה - שהכהונה והפריחה היא בשונה מקרח וכתגובה' אליו (שהרי הנס בא לגלות "שבחרתי באהרן הכהן" בהמשך להערעור).

הת' שניאור זלמן שי' נוימן

ישיבת תות"ל המרכזית - 770 בית משיח

קביעות ימי השבוע - ע"י עם ישראל?

בדבר מלכות חוקת מבאר הרבי מה"מ את החילוק בין מנין ימי השבוע למנין ימי החודש, שמנין ימי החודש תלוי בעם ישראל ע"י קביעת ב"ד וכו' בשונה ממנין ימי השבוע שאינו תלוי בבנ"י והוא אלא קבוע מששת ימי בראשית, ומבאר הרבי שזהו לפי שימי השבוע ענינם מצד הלמעלה וכו', כמבואר בארוכה בשיחה.

ולכאורה דבר זה עומד בסתירה להמבואר במ"א: דהנה בלקו"ש (ח"ח עמ' 52) מסביר הרבי בארוכה, דהגם שאמרו חז"ל ד"שבת מקדשא וקיימא", היינו שקדושתה אינה תלויה בעם ישראל אל קיימת מצד עצמה, בכ"ז גם בשבת ישנו ענין שתלוי בעם ישראל בספירתם, כדמוכח מהדין "המהלך במדבר וטעה במנין הימים מונה שישה ימים ומקדש יום השביעי" דמזה משמע שגם שבת תלויה במנין הימים של בני"י (אלא שבד"כ אי"צ לספור בפועל אלא מספיקה רק הידיעה מתי הוא יום השביעי) עיי"ש בארוכה. ולכאורה זה סותר להמבואר כאן שמנין ימי השבוע אינו תלוי כלל בעם ישראל? וצ"ל התיווך בין ב' השיחות.

ואולי יש לחלק בין קביעת יום השבת, שתלויה במובן מסויים בספירה דישראל (כנ"ל בשיחה), לבין חלות קדושת השבת, היינו שלאחר שישראל קבעו איזה יום הוא שבת, חל עלי קדושת שבת ע"י הקב"ה. וזהו המבואר בדבר מלכות ששבת היא מצד הלמעלה בלבד, מצד הקדושה שבה כנ"ל.

ועפ"ז יובן ויומתק ענין נוסף. דהנה בשביל לבאר את מעלת קביעות החודש שע"י עם ישראל מציין הרבי לשני מקורות:

בגוף השיחה (ס"ב) - מפנה לרש"י במס' ביצה (י"ז ע"א): "צריך להקדים קדושת ישראל לקדושתן, שע"י קדושת ישראל נתקדשו הם ואילו לא נתקדשו ישראל לא קובעים חודשים".

ובהערה 13 מביא ממדרש שמו"ר שהקב"ה אומר לבי"ד של מעלה "אני ואתם נלך אצל בי"ד של מטה כו".

ולכאורה מתאים היה יותר להביא בגוף השיחה את מדרש שמו"ר (ולא מרש"י בביצה) היות ורש"י מדבר רק על קדושת ר"ח וכו' ולא על עצם הקביעות שתלויה בעם ישראל (ע"י בי"ד), משא"כ בשמו"ר מדבר במפורש על הקביעות שתלויה בעם ישראל?

ועפ"הנ"ל יש לומר: דהיות ובשיחה (שם בס"ב) בא להדגיש את המעלה שבכ"א מהם, מעלת קביעות החודשים על פני ימי השבוע ולהיפך, ומכיון שמעלת ימי השבוע היא שנקבעים מצד הלמעלה, דזה מתייחס לקדושה שבהם כנ"ל, לכן מתאים יותר להביא את דברי רש"י שמדבר על הקדושה של ר"ח ולא על עצם הקביעות וכו'.

הת' עוז שי גת

ישיבת תורת"ל בית שמש

מראי מקומות

מקורות נבחרים להרחבת העיון
בנקודות שנתבארו בשיחה

- **בס"א:** ביטול התענית והפיכתו לשמחה. ראה לקו"ש חל"ג 156 ואילך בביאור הפתגם הלוואי שיהי נדחה באמת ובאריכות הביאור ב מחלוקת רבי וחכמים. ובלקו"ש חט"ו ע' 414 ואילך שמבאר ב' הענינים שבהפיכת הצום לשמחה, ושהם כנגד ב' התקופות שבגאולה.
- **בס"ב:** הטוב הפנימי שבתענית. ראה לקו"ש ח"ב ע' 393 שמבאר ב' אופנים בירידה צורך עליה, ומבאר החילוק בין נחום איש גמזו לר"ע (ולהעיר מלקו"ש ח"ט ע' 75 הע' 69 אודות ר"ע משחק). שיחת ש"פ דברים תשמ"ט (סה"ש ח"ב ע' 609) שמבאר העליה הבאה ע"י הגלות בהתאם לב' אופנים אלו. וראה בלקו"ש ח"ב ע' 360 מבואר זאת ע"פ משל מרב המעלים עצמו מן התלמיד. בלקו"ש ח"י ע' 393 מבאר המשל ממלך המוליך את בנו למקום רפואתו ואומר לו כאן ישננו, כאן הוקרנו, כאן חששת את ראשך, ומבאר שב' אופנים אלו בפנימיות הירידה שייכים לב' זמנים
- תחילת הירידה וסיומה, ולהעיר שבשיחה שלנו מבאר רק כהאופן הב'.
 - **בס"ה:** הקדמת רפואה למכה. בביאור המאמר הנסמן בהע' 35 ראה גם לקו"ש ח"ד ע' 1090. ובשיחת ש"פ פינחס תש"נ ס"ד ואילך מבאר כיצד הם הקדמה למכה והרי הם תלתא דפורענותא.
 - **שם:** המיצר הוא הקדמה והכנה למרחב. ראה לקו"ש חל"ח ע' 124 וש"ג.
 - **בס"ו:** גאולה באופן של נפלאות. ראה (מלבד המבואר בס"י בשיחה, ובריש שיחת כ"ח ניסן תנש"א) המ"מ שנשמנו בהע' 81 בסה"מ מלוקט ח"ד ע' פה. ובר"ה כימי צאתך תשל"ח (סה"מ מלוקט ח"ה ע' שה) וש"ג.
 - **בס"ז:** בענין צחצוח הכפתורים. שיחת שמח"ת תרפ"ט (סה"ש ע' 42). ובביאור משל זה ראה גם שיחת ה' טבת תשמ"ז (התועדויות ח"ב ע' 173). שיחת שמח"ת תשנ"ב (סה"ש ע' ח"א ע' 40 הע' 32). לקו"ש חכ"ה ע'

שנה שמה"מ נגלה בה. בסוף שיחת ש"פ ראה תש"נ שאין מה להיבהל מהמאורעות במפרץ הפרסי. ובשיחת ש"פ חיי שרה תנש"א (סה"ש ח"א ע' 138). בשיחת ש"פ נשא תנש"א (סה"ש ח"ב ע' 595) שכבר נתקיימו דברי הילקוט שמעוני. ואודות כך שמקום ההתגלות ב770 ראה הע' 108 בשיחת חיי שרה תנש"א שם. ובקונטרס בית רבינו שבבבל ובהע' 38 ובשוה"ג. ואודות כך שההתגלות היתה, וצריך להקביל פניו ראה שיחת י"א אלול תנש"א. שיחת ש"פ וירא תשנ"ב. שיחת ש"פ משפטים תשנ"ב. שיחת ש"פ חיי שרה תשנ"ב.

• **בס"ט:** לימוד הלכות בית הבחירה. ראה בהמשך ללקו"ש הנסמן בהע' 84 בשיחת ש"פ ראה תש"מ (שיחור"ק ח"ג ע' 950) [שבאה כמענה לשאלות שנשאלו בהערות התמימים]. וראה גם שיחת ש"פ חיי שרה תשמ"ז (התועדויות תשמ"ז ח"א ע' 535) [הוגהה ונדפסה בלקו"ש ח"ל ע' 116].

• **בס"י:** היסח הדעת. ראה (בנוסף להנסמן בהע' 95 בלקו"ש ח"י ע' 171) אמונה למעלה מהדעת במשיח. שיחת ש"פ עקב תשי"ג מבאר שהרצון לביאת משיח צ"ל מצד פנימיות הלב. ובשיחת ש"פ מטו"מ תשי"ג מבאר שהכוונה בירור הניצוצות בענינים הפכיים. ועוד.

481. ובכך שעבודה זו הושלמה ראה שיחת ש"פ שמות תשמ"ז (התועדויות ח"א ע' 301) שיחת ב' ניסן תשמ"ח (סה"ש ח"א ע' 355).

כבר עשו תשובה. בביאור ההכרח שהגאולה תבוא ע"י תשובה ראה ד"ה וארא תשי"ב ובכ"מ. אופן התשובה המהווה הנאי לגאולה ראה בלקו"ש ח"כ ע' 535. שיחת האזינו תשמ"מ (התועדויות ח"א ע' 67) שענין התשובה היה אצל כ"א מישראל ע"י הרהור תשובה. וראה גם שיחת עשרה בטבת תנש"א (סה"ש ח"א ע' 219 ובהע' 8). וראה גם בשיחת ש"פ נח תשנ"ב. בשיחת וישלח תשמ"ב (התועדויות ח"א ע' 485) מוסיף שענין התשובה הוא ע"י ההתבוננות שמשח בא. ואודות אופן התשובה בפנימיות הענינים להבאת הגאולה מבאר בד"ה החודש תשל"ה (סה"מ מלוקט ח"ד ע' קצז). ענין זה שכבר עשו תשובה נשנה בתורת רבינו שליט"א לאורך כל שנות הנשיאות אף בשנים שהיחס לעשיית התשובה היה כדבר שצריך להעשות (כמו בשיחת וישלח תשמ"ב הנ"ל) ולהלן כמה מ"מ בזה: שיחת ט"ו שבט תשל"ט (שיחור"ק ח"ב ע' 146). ויחי תנש"א (סה"ש ח"א ע' 232). ולכך שהתשובה שנעשתה אינה רק מינימלית אלא מושלמת ראה שיחת י"א ניסן תשמ"ב (התועדויות ח"ג ע' 1227). ושיחת צום גדלי' תשנ"ב (שיחור"ק ח"א ע' 32).

סעיפים א"ג

שלב א' בביאור: דחיית הצום או גילוי הפנימיות

פותח בהצגת ב' אופנים של היחס ליום התענית שחל בשבת: (א) כענין בלתי רצוי שהשבת דוחה אותו, או (ב) כטוב פנימי ונעלם שהשבת מגלה אותו (ס"א).

מכאן, בכל משך השיחה מתמקד באופן השני ומבאר אותו. מטרת החורבן והצום - היא העליה בגאולה האמיתית והשלימה, ומטרה זו היא הפנימיות האמיתית של היום (ס"ב). יום השבת, הקשור לגאולה, מגלה פנימיות זו (ס"ג).

סעיפים ד"ד

שלב ב' בביאור: תיקון הגלות או גאולה בטהרה

בסעיפים אלו יבאר כיצד ניתן למצוא את הפנימיות הגאולתית גם בשאר עניני השבת:

בפרשיות בלק (שקוראים השבת) ופינחס (שקוראים במנחה), עניני הפרשה מרמזים על הפיכת הצומות לששון ושמחה (ס"ד).

בכך שהשבת חלה בתחילת בין המצרים - מודגש מלכתחילה הטוב הפנימי (כאופן הב' הנ"ל), ולא כשאר השנים - שבין המצרים מתחילים ביום חול וישנה ירידה, ורק אחר כך באה השבת ומתקנת אותה (כאופן הא' הנ"ל) (ס"ה).

בהמשך לרעיון זה, מעמיק עוד יותר ברמז הגאולה שבפרשתנו, שהיא "גאולה בטהרה":

כפי היחס לגלות כך היחס לגאולה. כאשר מתייחסים לגלות כענין בלתי רצוי, מתייחסים אל הגאולה כתיקון וריפוי לגלות. כאשר מתייחסים לגלות כהכנה לגאולה, מבינים את מהותה האמיתית של הגאולה, "גאולה בטהרה". ב' אופנים אלו של גאולה מרומזים בב' הפרשיות פנחס ובלק (ס"ו).

בנקודה

אפשר להסתכל על הצום - ועל החורבן, הגלות והרוע בכלל - ולראות בהם ירידה עמוקה שבסופה העלייה. אפשר גם להסתכל פנימה ולקלוט שמלכתחילה הכל עליה אחת גדולה. אז מה נבחר? בתחילת זמן הגלות, הורגש אכן בעיקר הקושי. אך עם ההתקדמות אל הגאולה, ניתן בהדרגה הכח יותר ויותר לחוש את הטוב.

שנת תנש"א, שנת התגלות משיח, בה חל הצום בשבת והופך לטוב - היא זמן להכנס אל עברו הפנימי של סף הגאולה ולראות אך ורק טוב. כדי להצליח להכנס, ממליץ הרבי - למי שקשה לו, וגם למי שלא - לעסוק בתורת הגאולה, להעמיק ולהתבונן, ואט אט להשתנות.

שנת תנש"א, שנת התגלות משיח, בה חל הצום בשבת והופך לטוב - היא זמן להכנס אל עברו הפנימי של סף הגאולה ולראות אך ורק טוב. כדי להצליח להכנס, ממליץ הרבי - למי שקשה לו, וגם למי שלא - לעסוק בתורת הגאולה, להעמיק ולהתבונן, ואט אט להשתנות.

סעיפים דח

שלב ג' בביאור: הפנימיות הולכת ומתגלית

בהמשך לשני אופני הסתכלות הנ"ל (שלילת הרע שבגלות, או גילוי הטוב שבפנימיותה) - כעת יפרט כיצד האופן השני, הפנימיות הגאולתית, הולך ומתגלה לקראת הגאולה:

בתחילה מבאר מעלת דורנו, דור הגאולה. ולכן בו התגלה בחודש תמוז חג הגאולה ונחלש תוקף הגלות;

ממשיך ומבאר מעלת התקופה שעד שנת תש"נ, סיום ההכנה לגאולה. ולכן בה מודגש ביותר וביותר שהצום הוא הכנה לגאולה (ס"ו);

וממשיך ומבאר מעלת שנת תנש"א, שבה ישנו גילוי משיח. ולכן בה (א) מודגש רק הטוב והגאולה, (ב) ולא רק ההכנה לגאולה, אלא הוודאות הגמורה שהיום ממש בא משיח, והצום נהפך לששון ושמחה (ס"ח).

סעיפים ט"ג

למעשה: להתחיל לחיות עם משיח

על פי הנ"ל מובן, שבתקופתנו אפשר להרגיש ולחיות גאולה. וזה מתבטא בלימוד עניני המקדש, שבו מודגשים ב' ענינים:

(א) הכוסף והתשוקה לבנין הבית השלישי (הענין הא' לעיל ס"ח). ועוד ועיקר, (ב) ההכרה שהלימוד הוא הלכה למעשה ברגע שלאחרי זה (הענין הב' לעיל ס"ח).

המשך בעמ' 27

צריך עיון

נקודות לעיון והתבוננות בשיחה השבועית

שבתות של בין המצרים. ואם אינם נחשבים - יוצא שבשנה זו ישנם רק שתי שבתות של בין המצרים. וכיצד כ"ז מתיישב עם ביאורו של הצ"צ, שישנם ג' שבתות דוקא - "נמצא ו' (ג"פ ב' שבתות) פעמים ז'" בכדי לברר ולתקן עניני הגלות?

ג. בס"ז: מדבר אודות "החידוש המיוחד בדורנו זה" שכבר לפי כל הסימנים הגיע זמן הגאולה ומוסיף: "וגם ענין התשובה . . הי' כבר בשלימות, כולל גם השלימות ד"משיח אתא לאתבא צדיקייא בתיובתא", מצד ניצוץ משיח שבכאו"א מישראל".

ויש לעיין: א. עניין זה של "משיח אתא לאתבא צדיקייא בתיובתא", אינו תנאי בכדי להגיע לגאולה, אלא הוא ייעוד ודרגא רוחנית שתקרה בגאולה ע"י משיח. וא"כ מדוע כאן בשיחה מתייחס לעניין זה, כאחד הסימנים לכך שהגיע זמן הגאולה - מצד זה שכבר נפעל "משיח אתא לאתבא צדיקייא בתיובתא"?

ב. מהי משמעות הענין, שייעוד זה נפעל מצד "ניצוץ משיח שבכאו"א מישראל". האם גם ללא כל הרגשה של האדם,

א. בס"ד: מקשר את פרשיות השבוע בלק ופנחס, להפיכת הצום לששון ושמחה: "וקרבנות המועדים, פסח שבועות וסוכות . . שבוה מרומזת הפיכת הצומות לששון ולשמחה ולמועדים טובים, שמעלתם תהי' גדולה יותר מכל המועדים שבזמן הזה". ויש לעיין במשמעות רמז זה, שהרי אם כל ענינם של המועדים טובים שבצומות הוא שהם יותר מהמועדים בזמן הזה, מדוע א"כ נרמז ענינם בפרשה בקרבנות המועדים שבזמן הזה?

ב. בס"ה: בביאור ענינם של ג' השבועות, מביא את דברי הצ"צ: "ג' שבועות בין המצרים בזמן כמו מדבר במקום, ומקדים רפואה ג' שבתות שבהן, ובכל שבת ב' שבתות, נמצא ו' (ג"פ ב' שבתות) פעמים ז' (ז' ימי השבוע שבהם מאיר מבחי' ב' שבתות שבכל שבת) עי"ז מכניעים המדבר מ"ב".

ויש לעיין, דהנה בהמשך השיחה חוקר לגבי י"ז תמוז וט' באב שחלים בשבת, האם נחשבים הם כחלק מ"ימי בין המצרים". ולפי זה צריך להבין ממה-נפשך: אם נחשבים הם כחלק מ"בין המצרים" - יוצא שבשנה זו ישנם ארבע

את בשורת הגאולה ממלך המשיח -
 "עומד על גג בית המקדש ומשמיע להם
 לישראל ואומר". אך מה מתחדש בשלב
 הג' - "הכרזה שהנה זה בא" (ענין זה
 אכן מופיע במדרש אחר (שה"ש רבה)
 ולא בילקוט שמעוני), מה מתווסף כאן
 לגבי "בשעה במלך המשיח בא" ? ומהו
 משמעותו של שלב זה ?

ה. בס"י: מוסיף לבאר מהו בצורך בלימוד
 עניני גאולה ומשיח, ואומר: "ובהקדמה:
 אף שאמרו חז"ל שמשח בא "בהיסח
 הדעת", אין זה בסתירה ח"ו למחשבה
 והתבוננות באופן של "דעת" . . בעניני
 משיח וגאולה". ומבאר מהו ענין לימוד
 גאולה ומשיח באופן של "היסח הדעת".
 ולאחר מכן מבאר בארוכה, את הקושי
 לחיות גאולה כתוצאה מחוסר בראיית
 הנפלאות, וכיצד לימוד גאולה ומשיח.

ויש לעיין, מדוע נצרכת ההקדמה אודות
 הביאור בלימוד גאולה ומשיח כ"היסח
 ולמעלה מהדעת", בכדי להבין את הצורך
 בלימוד גאולה ומשיח. לכאורה זהו
 מאמר מוסגר בפני עצמו ולא מבאר את
 הצורך בלימוד גאולה ומשיח ?

הענין נפעל מצד עצם נשמתו? ואם-כן
 מה התחדש בזמננו זה דוקא, הרי "ניצוץ
 משיח" קיים בכל יהודי בכל הדורות.

ד. בס"ח: מבאר מעלת שנה זו גם ביחס
 לכללות דורנו זה, ואומר: ". וכבר ראו
 בפועל "נפלאות" המעידים שזוהי ה"שנה
 שמלך המשיח נגלה בו", ועד ל"שעה
 שמלך המשיח בא . . והוא משמיע להם
 לישראל ענוים הגיע זמן גאולתם" . .
 ועד להכרזה ש"הנה זה (המלך המשיח)
 בא". ומשמע שמונה כאן ג' דרגות - שלב
 לאחרי שלב: שנה שמלך המשיח נגלה
 בו, (ועד ל)שעה שמלך המשיח בא, (ועד
 ל)הכרזה ש"הנה זה (המלך המשיח בא)".

ויש לעיין, דהנה ההפרש בין "שנה שמלך
 המשיח נגלה בו" לבין "שעה שמלך
 המשיח בא", מובן בפשטות: כשעומדים
 בשנה שמלך המשיח נגלה בו, ההכרזה
 "הגיע זמן גאולתכם" אינה מגיעה
 ממלך המשיח, אלא מהקב"ה עצמו (כפי
 שמדגיש הרבי שליט"א מלך המשיח
 בריבוי שיחות: "ואומר להם - הקב"ה
 לישראל - ענוים הגיע" כו'). וכשעומדים
 בשעה שמלך המשיח בא, זוכים לשמוע

סיכום • המשך מעמ' 25

גם לימוד עניני גאולה ומשיח בכלל - צריך להיות באופן של "לחיות עם הזמן
 דימות המשיח", שהלימוד ישפיע על ההנהגה הכללית כעת (ס"ט). וגם כאשר
 קשה להרגיש בכלל את מעלת התקופה של סף הגאולה, הלימוד פועל על האדם
 לחיות משיח, בכח התורה (ס"י).

ומקשר זאת לפרק שישי במסכת אבות "שנו חכמים בלשון המשנה" - שבו מרומז
 כחה של התורה להכניס את האדם מהחוץ אל הפנים, מהגלות אל הגאולה (ס"א"ב).
 "ויהי רצון והוא העיקר, שלא יצטרכו לדבר ולעורר... ", אלא נראה זאת מיד (ס"ג).

לזכות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"ר

לזכות

הרה"ח הרב ירחמיאל שי' וזוגתו מ' חנה תחיל' וב"ב:
חי' מושקא, דבורה לאה, שיינא, מנחם מענדל,
חוה רבקה, דוד, שיינדל גיטל, מנוחה סימא,
צבי הירש, יקותיאל דובער שיחיו

בעלינאון

שלוחי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
להצלחה רבה ומופלגה בעבודת השליחות
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
ס. פאולו - ברזיל

נתרם ע"י הרה"ת ר' שמואל וזוגתו מרת שטערנא שרה שיחיו

שפריצער

לזכות

הרה"ח בועז בן צפורה שי' קלי
סמנכ"ל מוסדות חינוך חב"ד בחיפה והקריות,
ויו"ר מטה 'שבע מצוות בני נח'

שיזכה תיכף ומיד לרפואה שלימה וקרובה למעלה מדרך הטבע
לגמרי, וימשיך בהפצת בשורת הגאולה והגואל מתוך בריאות
נכונה ועשירות מופלגה, בטוב הנראה והנגלה לנח"ר כ"ק אדמו"ר
שליט"א מלך המשיח

